

सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर.

सत्र पद्धती अभ्याक्रम

बी. ए. भाग - ३ विषय - मराठी

अभ्यास वर्ष २०१२-२०१३, २०१३-२०१४, २०१४-२०१५

परीक्षा - २०१२, २०१३, २०१४, २०१५

अभ्यासपत्रिका क्रमांक - ४ साहित्यशास्त्र

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे

- १) साहित्याच्या सिध्दांताचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून देणे.
- २) साहित्याची प्रयोजने, स्वरूप, वैशिष्ट्ये आणि वेगळेपण विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणणे.
- ३) वाङ्.मय व्यवहारातील लेखक, कलाकृती व रसिक यांच्या परस्परांनुबंधाचा परिचय करून देणे.
- ४) साहित्याविषयी विद्यार्थ्यांची वैचारिक व सौंदर्य विषयक दृष्टी विकसित करणे.
- ५) वाङ्.मयीन मूल्ये व अभिरूची यांची ओळख करून देणे.

सत्र - ५ वे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक - ४ साहित्यशास्त्र पूर्वाध

प्रकरण पहिले : भारतीय काव्यशास्त्राचा स्थूल परिचय-

रस, ध्वनी, वक्रोक्ती, रीती, औचित्य आणि अलंकार या सिध्दांतांच्या अनुरोधाने.

प्रकरण दुसरे : साहित्याचे स्वरूप

शास्त्रीय लेखन व साहित्य यातील फरक

साहित्य एक ललित कला

साहित्याचे माध्यम : भाषा

साहित्याचे स्वरूप निश्चित करणारे घटक

(व्यक्तिनिष्ठता, भावनात्मकता, कल्पनारम्यता, वाङ्.मय प्रकार, विशिष्टता आणि

वैश्विकता)

प्रकरण तिसरे : साहित्याची प्रयोजने - प्राचीन आणि आधुनिक

सत्र ६ वे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ४ : साहित्यशास्त्र (उत्तरार्ध)

प्रकरण पहिले : वाङ्.मय प्रकारची संकल्पना - (कांदबरी, कथा, नाटक आणि काव्य)

प्रकरण दुसरे : वाङ्.मयीन अभिरूची

प्रकरण तिसरे : वाङ्.मयीन मूल्ये

प्रकरण चौथे : वाङ्.मयीन कलाकृतीचे मूल्यमापन

संदर्भ ग्रंथ : -

- १) अभिनव काव्यप्रकाश - प्रा.रा. श्री. जोग
- २) भारतीय साहित्यशास्त्र - गणेश त्र्यंबक देशपांडे
- ३) भारतीय साहित्य विचार - प्रा. भालचंद्र खांडेकर, प्रा. लीला गोविलकर
- ४) साहित्य विचार - अरविंद वामन कुलकर्णी
- ५) मराठी वाङ्.मयाभिरूचीचे विहंगमावलोकन - प्रा.रा. श्री जोग
- ६) साहित्य विचार - दि.के. बेडेकर
- ७) साहित्य : अध्यापन आणि प्रकार - (वा.ल. कुलकर्णी गौरव ग्रंथ)
- ८) काव्यशास्त्र प्रदीप - स.रा. गाडगीळ

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ५ : भाषाविज्ञान व व्याकरण .**उद्दिष्टे**

- १) भाषा म्हणजे काय याचा परिचय विद्यार्थ्यांना करून देणे.
- २) दैनंदिन, वाङ्.मयीन आणि एकूणच मानवी जीवनातील भाषेचे महत्त्व समजावून सांगणे.
- ३) भाषेच्या अभ्यास पध्दतीचा परिचय विद्यार्थ्यांना करून देणे.
- ४) अभ्यास पध्दतीचे उपाययोजन कसे करावे, हे स्पष्ट करणे.
- ५) मराठी भाषेची ध्वनिव्यवस्था, अर्थव्यवस्था, कशी आहे, याचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना करून देणे.
- ६) भाषा कशा बदलत जातात याचा परिचय करून देणे.
- ७) पारंपरिक आणि वर्णनात्मक भाषाविज्ञान यातील फरक समजावून सांगणे.
- ८) भाषा आणि व्याकरण यांच्यातील संबंध स्पष्ट करणे.

सत्र ५ वे**अभ्यासपत्रिका क्रमांक ५ : भाषाविज्ञान व व्याकरण पूर्वाध**

प्रकरण - १. भाषेचे स्वरूप आणि लक्षणे .

भाषेचे स्वरूप

भाषिक व भाषेतर संप्रेषण

भाषेची लक्षणे

प्रकरण - २. ऐतिहासिक भाषाशास्त्र

ऐतिहासिक भाषाशास्त्राचे स्वरूप

मराठी भाषेची पूर्वपीठिका (मराठीच्या उत्पत्तीचा किमान परिचय द्यावा)

प्रकरण - ३. भाषिक परिवर्तन

ध्वनी / स्वनिम परिवर्तन : कारणे व प्रकार

अर्थपरिवर्तन : कारणे व प्रकार

सत्र ६ वे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ५ : भाषाविज्ञान व व्याकरण (उत्तरार्ध)

प्रकरण - १ वर्णनात्मक भाषाविज्ञान

वर्णनात्मक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप

प्रकरण - २ स्वनिमविचार

रूपिमविचार

प्रकरण - ३ व्याकरण

३.१ मराठीची स्वनिम (स्वर, व्यंजन) व्यवस्था

३.२. शब्दांच्या जाती

३.३. प्रयोग विचार

संदर्भ ग्रंथ :

- १) मराठी भाषा : उद्गम आणि विकास : : कृ.पा. कुलकर्णी.
- २) सुगम मराठी व्याकरण : मो.रा.वाळिंबे.
- ३) अभिनव भाषाविज्ञान : गं. ना. जोगळेकर
- ४) सुलभ भाषाविज्ञान : द.दि. पुंडे
- ५) भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक : संपा स.गं. मालशे, हेमंत इनामदार, अंजली सोमण.
- ६) मराठी व्याकरण परिचय : डॉ. राजशेखर हिरेमठ.
- ७) मराठीचे वर्णनात्मक भाषाविज्ञान : महेंद्र कदम
- ८) भाषाविज्ञान परिचय : सुलक्षणा कुलकर्णी, वसंत कुबेर

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ६

मध्ययुगीन मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास (इ.स. ११०१ ते इ.स. १८००)

उद्दिष्टे :-

- १) मध्ययुगीन मराठी वाङ्.मय परंपरेचा व इतिहासाचा परिचय करून देणे.
- २) या कालखंडातील वाङ्.मयनिर्मितीच्या प्रेरणा, प्रवृत्ती व रचना प्रकार यांचा परिचय करून देणे.
- ३) या कालखंडातील वाङ्.मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी, प्रमुख संप्रदाय आणि ग्रंथनिर्मिती यांचा अनुबंध स्पष्ट करणे.

सत्र पाचवे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ६

मध्ययुगीन मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास पूर्वाध ११०१ ते १३५०

प्रकरण - १ मराठी साहित्याचा प्रारंभ व आद्यग्रंथ.

प्रकरण - २ महानुभावीय वाङ्.मय-प्रेरणा, स्वरूप वैशिष्ट्ये.

प्रकरण - ३ संत वाङ्.मय प्रेरणा, स्वरूप वैशिष्ट्ये

भाग - १. संत ज्ञानेश्वर, संत नामदेव, संतमेळा- जनाबाई, चोखोबा, सावतामाळी

भाग - २. संत एकनाथ, संत तुकाराम, संत रामदास (स्थूल स्वरूपाने)

सत्र : ६ वे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ६

मध्ययुगात मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास, (उतरार्ध) (१३५० ते १८००)

- १) पंडिती वाङ्.मय प्रेरणा, स्वरूप वैशिष्ट्ये- मुक्तेश्वर, रघुनाथ पंडित, वामन पंडित, श्रीधर, मोरोपंत.
- २) शाहिरी वाङ्.मय प्रेरणा, स्वरूप वैशिष्ट्ये
अनंत फंदी, परशराम, प्रभाकर, सगनभाऊ, रामजोशी, होनाजीबाळा.
- ३) बखर वाङ्.मय प्रेरणा, स्वरूप वैशिष्ट्ये
सभासदाची बखर, ९१ कलमी बखर, पाणीपतची बखर, भाऊसाहेबाची बखर, आज्ञापत्र
- ४) मध्ययुगीन काळातील अन्य वाङ्.मयधारा
नाथ, दत्त, जैन, वीरशैव, नागेश, खिचन, मुस्लिम स्थूल स्वरूपात

संदर्भ : -

- १) मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास खंड १,२ - ल.रा. पांगारकर
- २) प्राचीन मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास खंड १ ते ४ - डॉ. अ.ना. देशपांडे
- ३) प्राचीन मराठी वाङ्.मयाचे स्वरूप - ह . श्री. शेणोलीकर
- ४) मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास - खंड १ ते ३ - म.सा.प. प्रकशन पुणे.
- ५) प्राचीन मराठी वाङ्.मयाचा विवेचक इतिहास - प्र.न. जोशी
- ६) प्राचीन मराठी वाङ्.मयाचा इतिहास - ल.रा. नसिराबादकर
- ७) प्राचीन मराठी जैन साहित्य- सुभाषचंद्र अक्कोळे.
- ८) संत साहित्य संदर्भकोश - मु.श्री. कानडे

- १) प्राचीन मराठीच्या नवधारा - रा.चि. ढेरे
 १०) मराठी साहित्याचे आदिबंध - उषा देशमुख
 ११) धर्मसंप्रदाय आणि मध्ययुगीन मराठी वाङ्मय - र.बा. मंचकर
 १२) वीरशैव व इतर धर्म आणि समाज - सुर्यकांत घुगरे
 १३) पाच संप्रदाय - रं.रा. गोसावी
 १४) वाङ्मय इतिहासाची संकल्पना - द.दि. पुंडे
 १५) मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - डॉ. विद्यासागर पाटंगणकर

अभ्यासपत्रिका क्रमांक - ७ अ. मराठी लोकसाहित्य किंवा ७ ब. मध्ययुगीन मराठी साहित्य

टीप :- अभ्यासपत्रिका क्र.७ अ. मराठी लोकसाहित्य व ७ ब मध्ययुगीन मराठी साहित्य अशा दोन

अभ्यासपत्रिका नेमलेल्या आहेत. त्यापैकी कोणतीही एक अभ्यासपत्रिका निवडावयाची आहे.

अभ्यासपत्रिका क्र.७ अ. मराठी लोकसाहित्य

उद्दिष्ट्ये :-

- १) लोकसाहित्याची संकल्पना व स्वरूप यांचा परिचय करून देणे.
- २) मराठी लोकसंस्कृतीची ओळख करून देणे.
- ३) मराठी लोकसाहित्यातील विविध साहित्य प्रकारांचा परिचय करून देणे.
- ४) लोकसाहित्याविषयीची अभिरूची वाढविणे.
- ५) मराठी लोकसंस्कृती व लोकसाहित्याविषयी सजगता निर्माण करून लोकसाहित्याचे जतन, संवर्धन, अध्ययनाची प्रेरणा जागृत करणे.

सत्र पाचवे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ७ अ मराठी लोकसाहित्य (पूर्वाध)

प्रकरण पहिले	:	लोकसाहित्य संज्ञा, स्वरूप आणि प्रकार
प्रकरण दुसरे	:	मराठी लोकगीते व कथागीते
प्रकरण तिसरे	:	मराठी साहित्यातील विधीनाट्ये
		१) गोंधळ २) वाघ्या-मुरळीचे गाणी
		३) वासुदेवाची गाणी ४) धनगरी ओव्या

सत्र सहावे

अभ्यासपत्रिका क्रमांक ७ अ मराठी लोकसाहित्य (उत्तरार्ध)

प्रकरण पहिले	:	मराठी लोककथा
		१) मराठी दैवतकथा.
		२) मराठी दंतकथा.

- ३) मराठी प्राणीकथा.
 ४) व्रत, वैकल्ये कथा
 ५) मराठीतील उखाणे व लोक समजूती, मराठी म्हणी
- प्रकरण दुसरे : मराठी लोकसाहित्यातील लोकजीवन
 लोकसाहित्यातील स्त्रीजीवन
 लोकसाहित्यातील जीवनशैली
- प्रकरण तिसरे : १. मराठी लोकसंस्कृती आणि लोकसाहित्य यांचे परस्पर अनुबंध
 २. लोकसाहित्य आणि ललित साहित्य यांचा संबंध
 ३. लोकसाहित्य आणि ललित साहित्य साम्य आणि भेद
 ४. लोकगीते आणि लौकिक गीते.

संदर्भ ग्रंथ

- १) लोकसाहित्याची रूपरेखा : दुर्गा भागवत.
- २) लोकसाहित्याचे स्वरूप , लोकसाहित्याचे अंतः प्रवाह, लोकरंगभूमी : प्रभाकर मांडे
- ३) लोकसाहित्य मीमांसा : भाग १/२ डॉ. विश्वनाथ शिंदे
- ४) लोकसाहित्य उद्गम आणि विकास : डॉ. शरद व्यवहारे
- ५) लोकसाहित्य स्वरूप आणि विवेचन : पुरूषोत्तम कालभूत

किंवा

अभ्यासपत्रिका क्र. ७ ब - मध्ययुगीन मराठी साहित्य

उद्दिष्ट्ये :-

१. मध्ययुगीन कालखंडातील मराठी साहित्यसंस्कृतीचे आकलन, आस्वाद मूल्यमापन करण्याची क्षमता निर्माण करणे.
२. संप्रदाय आणि साहित्य यांच्या अनुबंध समजून घेणे.
३. तत्कालीन समाजजीवन, संस्कृती आणि मूल्ये यांचे आकलन करणे.
४. मध्ययुगीन साहित्यकृतीचे वाङ्मयीन सौंदर्य व विशेष समजून घेणे.

सत्र ५ वे

अभ्यासपत्रिका क्र. ७ ब - मध्ययुगीन मराठी साहित्य (पूर्वाध)

नेमलेल्या साहित्यकृती

१. गोविंदप्रभू चरित्र - संपा डॉ. वि.भि. कोलते - स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
२. संत जनाबाईचे अभंग - संपा सुहासिनी इर्लेकर - स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

सत्र ६ वे

अभ्यासपत्रिका क्र. ७ ब - मध्ययुगीन मराठी साहित्य (उत्तरार्ध)

नेमलेल्या साहित्यकृती

१. संत तुकारामाचे निवडक १०० अंभंग - डॉ. श्री. म. पिंगे प्रा. गजमल माळी, व्हीनस प्रकाशन, पुणे
२. पेंजण संपा. म.ना. अदवंत साहित्य प्रसार केंद्र, नागपूर

संदर्भ ग्रंथ -

१. गोविंदप्रभूविषयक साहित्य, शोध आणि समीक्षा - डॉ. अविनाश आवलगावकर
२. महानुभाव वाङ्मय - शं.गो. तोळपुळे
३. विद्रोही तुकाराम - डॉ. आ.ह. साळुंखे
४. पाच संप्रदाय - र.रा. गोसावी
५. वारकरी संप्रदाय : उदय आणि विकास - भा.पं. बहिरट
६. संत कवी तुकाराम : एक चिंतन - डॉ. निर्मलकुमार फडकुले
७. तुकाराम दर्शन - डॉ. सदानंद मोरे
८. मराठी शाहीर आणि शाहिरी वाङ्मय - य.ना. केळकर
९. मराठी लावणी वाङ्मय - डॉ. गंगाधर मोरजे
१०. निवडक शाहिरी वाङ्मय - डॉ. दादा गोरे

अभ्यास पत्रिका - ८ (अ) उपयोजित मराठी व ८ ब आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध प्रवाह

(टीप :- अभ्यासपत्रिका क्रमांक ८ (अ) उपयोजित मराठी आणि ८ (ब) मराठी साहित्यातील विविध प्रवाह

हया दोन अभ्यासपत्रिका नेमलेल्या असून त्यापैकी कोणत्याही एका अभ्यासपत्रिकेचा अभ्यास करावयाचा आहे.)

अ.प.क. ८ अ उपयोजित मराठी

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :-

- १) जीवनाच्या विविध क्षेत्रात भाषेचा समर्थपणे उपयोग करून संवाद साधण्याचे कौशल्य निर्माण करणे.
- २) विद्यार्थ्यांमध्ये भाषेच्या व्यावहारिक उपयोजनाची क्षमता विकसित करणे.
- ३) विद्यार्थ्यांमध्ये सर्जनशील लेखन कौशल्य जाणीवा जागृत करणे.
- ४) विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मप्रकटीकरण, अभिव्यक्तीकौशल्ये आणि व्यक्तिमत्त्व विकासाच्या शक्यता निर्माण करणे.
- ५) बदलत्या सामाजिक गरजानुरूप सजग व स्वावलंबी विद्यार्थी घडविणे.

सत्र ५ वे

अ.प.क. ८ अ उपयोजित मराठी पूर्वाध

प्रकरण - १ पत्रव्यवहार

१. वैयक्तिक पत्रलेखन

२. कार्यालयीन पत्रलेखन.

१) आवक - जावक

२) टिपणी लेखन

३) कार्यालयाकडून व्यक्तीला जाणारे पत्र.

४) सभेचे इतिवृत्त लेखन

प्रकरण दुसरे - जाहिरात मसुदा लेखन

१. वृत्तपत्रीय जाहिरात.

२. आकाशवाणीवरील जाहिरात.

३. दूरदर्शनावरील जाहिरात.

प्रकरण - ३ वृत्तपत्रीय लेखन

१. बातमी

२. जाहीर निवेदन

३. वार्तापत्र लेखन.

४. वाचकांचे पत्रव्यवहार

५. संपादकीय -

सत्र ६ वे

अ.प.क. ८ अ उपयोजित मराठी उत्तरार्ध

प्रकरण पहिले - लेखन कौशल्य

१) रोजनिशी

२) मुलाखत

३) निबंध लेखन

प्रकरण दुसरे - संपादन आणि परीक्षण

१. स्मरणिका संपादन

२. ग्रंथ परीक्षण

प्रकरण तिसरे - वक्तृत्व कौशल्ये :

* वक्तृत्व : स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये

१. सूत्रसंचालन

२. प्रास्ताविक व पाहुण्यांचा परिचय
३. भाषण :-
- १) औपचारिक भाषण.
- २) व्याख्यान
- ४) आभार प्रदर्शन

संदर्भ:-

१. व्यावहारिक मराठी - ल.रा. नसिराबादकर
२. व्यावहारीक मराठी - स्नेहल तावरे
३. प्रभावी भाषणकला - रवींद्र देसाई
४. वृत्तपत्रीय संवादाचे स्वरूप - यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ.
५. व्यावहारिक मराठी - संपा. कल्याण काळे, द.दि. पुंडे.
६. जाहिरातीचं जग - यशोदा भागवत
७. वक्तृत्व : कला व शास्त्र - जोशी
८. उपयोजित मराठी - प्रा. शंकरानंद येडले
९. वक्तृत्व आणि संभाषण कौशल्य : डॉ. श्रुतीश्री वडकबाळकर
१०. व्यावहारिक मराठी - डॉ. सयाजीराजे मोकाशी व डॉ. रंजना नेमाडे

किंवा

अभ्यासपत्रिका क्र. ८ ब आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध प्रवाह

उद्दिष्टे

- १) आधुनिक मराठी साहित्यातील प्रवाहाची संकल्पना समजावून घेणे.
- २) आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध प्रवाहाचे स्वरूप, विशेष लक्षात घेणे.
- ३) या प्रवाहाचे वेगळेपण विचारात घेवून त्या प्रवाहात निर्माण झालेल्या साहित्यकृतीचा अभ्यास करणे.
- ४) चळवळी आणि साहित्य यांचा अनुबंध शोधणे.

सत्र ५ वे

अभ्यासपत्रिका क्र. ८ ब आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध प्रवाह

ग्रामीण साहित्य व बाल साहित्य

नेमलेल्या अभ्यासक्रम

ग्रामीण साहित्य

१. ग्रामीण साहित्य, प्रेरणा, स्वरूप, विशेष आणि वाटचाल
२. पिढीपेस्तर प्यादेमात- कविता संग्रह संतोष पद्माकर पवार - पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई

टीप : - या संग्रहातील झडती तीन : गावखुरीच्या रीतीची - या विभागातील सर्व कविता वगळण्यात आल्या आहेत.

बाल साहित्य

नेमलेल्या अभ्यासक्रम

१. बालसाहित्य : प्रेरणा, स्वरूप, विशेष

सृष्टीत ----- गोष्टीत -- अनिल अवचट , मॉजिस्टिक प्रकाशन, मुंबई

सत्र ६ वे

अभ्यासपत्रिका क्र. ८ ब आधुनिक मराठी साहित्यातील विविध प्रवाह

दलित साहित्य व स्त्रीवादी साहित्य

१. दलित साहित्य

दलित साहित्य: प्रेरणा, स्वरूप, वैशिष्ट्ये, वाटचाल

वाटा पळवाटा - दत्ता भगत, कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे (नाटक)

२. स्त्रीवादी साहित्य :

स्त्रीवादी साहित्य प्रेरणा, स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये

जावे तिच्या वंशा - प्रिया तेंडूलकर, राजहंस प्रकाशन, पुणे

संदर्भ ग्रंथ

१. ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि समस्या - आनंद यादव
२. ग्रामीण साहित्य: स्वरूप आणि शोध - नागनाथ कोत्तापल्ले
३. ग्रामीण साहित्याचा इतिहास - संपा. चंद्रकुमार नलगे
४. ग्रामीण साहित्य आणि वास्तव संचा. कृष्णा इंगोले/ भास्कर चंदनशिवे
५. ग्रामीण कविता - कैलास सार्वेकर
६. मराठी बालसाहित्य - विश्वास वसेकर
७. दलित साहित्य : आजचे कातिविज्ञान - बाबुराव बागूल
८. आंबेडकरवादी मराठी साहित्य, यशवंत मनोहर
९. दलित साहित्य : उद्गम आणि विकास योगेंद्र मेश्राम
१०. दलित नाटक आणि दत्ता भगत यांचे नाटयविश्व कैलास पब्लिकेशन, औरंगाबाद २००९
११. स्त्रीवादी समीक्षा : स्वरूप आणि उपायोजन अश्विनी घोंगडे
१२. भारतीय संदर्भातून स्त्रीवाद - स्त्रीवादी समीक्षा व उपायोजन - डॉ. शोभना नाईक
१३. स्त्रीवादी चळवळीची वाटचाल - डॉ. कमल भागवत
१४. स्त्रियांची नवकथा : वाटा आणि वळणे मंगला वरखेडे

सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर

सत्र पध्दतीसाठी प्रश्नपत्रिका स्वरूप

● कला व ललित कला विद्याशाखा (भाषा विषय)

बी. ए. भाग - ३

नमुना प्रश्नपत्रिका स्वरूप व गुणविभागणी

(w.e.f. June 2012)

वेळ : २ तास

मार्कस् : ५०

प्रश्न १ ला.

बहुपर्यायी प्रश्न

(१०)

अ, ब, क, ड.

१.

२.

३.

४.

५.

६.

७.

८.

९.

१०.

प्रश्न २ रा

थोडक्यात उत्तरे लिहा (६ पैकी ५)

(१०)

प्रश्न ३ रा

लघुत्तरी प्रश्न (३ पैकी २)

(१०)

(मराठी, हिंदी, प्राकृत, उर्दू-पर्शियन, कन्नड या विषयाकरीता)

प्रश्न ३ रा

(इंग्रजी आणि संस्कृत या विषयाकरीता)

अ) थोडक्यात उत्तरे लिहा

(३ पैकी २)

(६)

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा

(३ पैकी २)

(४)

प्रश्न ४ था

दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)

(१०)

प्रश्न ५ वा

दीर्घोत्तरी प्रश्न

(१०)